

Yasemin BABA

**Türk Ceza Kanunu'nda
Etkin Pişmanlık**

İÇİNDEKİLER

İSTANBUL CEZA HUKUKU VE KRİMİNOLOJİ ARŞİVİ	VII
ÖNSÖZ	IX
YAZARIN ÖNSÖZÜ	XIII
İÇİNDEKİLER.....	XV
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XXI
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

Etkin Pişmanlık Kurumuna Genel Bir Bakış

I. Kavram ve Tarihsel Gelişim	3
A. Tanım	3
B. Tarihsel Gelişim	4
1. İslam Hukukunun Konuya Yaklaşımı ve Tanzimat Dönemine Kadarki Osmanlı Uygulaması.....	4
a. İslam Hukukunun Konuya Yaklaşımı	4
(1) İslam Ceza Hukukunda “Tövbe”	4
(2) Tövbenin Cezalar Üzerindeki Etkisi	7
b. Tanzimat Dönemine Kadarki Osmanlı Uygulaması	9

2. Tanzimat Dönemi Ceza Hukukunda Etkin Pişmanlık	10
3. Cumhuriyet Dönemi Ceza Hukukunda Yaşanan Gelişmeler	12
a. 765 sayılı TCK'nın Konuya Yaklaşımı.....	12
(1) Faal Nedamet Kavramı	12
(2) Faal Nedamete Bağlanan Sonuçlar.....	13
b. Ceza Kanunu Tasarılarında Etkin Pişmanlık.....	16
c. 5237 Sayılı TCK'nın Konuya Yaklaşımı	18
II. Hukuki Nitelik	20
III. Düzenleniş Amacı.....	22
A. Etkin Pişmanlığın Cezalandırmanın Amacına Yönelik Teorilerle İlişkisi.....	23
B. Etkin Pişmanlığın Suçtan Kaynaklanan Mağduriyetin Giderilmesi Kurumuyla İlişkisi.....	25
C. İzlenen Suç Politikasının Ürünü Olarak Etkin Pişmanlık	28

İkinci Bölüm

Etkin Pişmanlığın Unsurları

I. Etkin Pişmanlığın Objektif Unsurları.....	33
A. Kanunun Etkin Pişmanlığa İmkan Tanıdığı Bir Suçun Varlığı ...	33
1. Genel Olarak.....	33
2. Etkin Pişmanlık Düzenlemelerinin Kapsamının Belirlenmesinde Karşılaşılan Sorunlar	33
B. Suçun Tamamlanması.....	41
1. Neticeli Suçlar ve Sırf Hareket Suçlarında Suçun Tamamlanması	42
2. Ani ve Mütemedi Suçlarda Suçun Tamamlanması	44
3. Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Uygulanmasında Suçun Tamamlanma Anının Tespiti Bakımından Önem Taşıyan Haller	45
C. Failden Beklenen “Pozitif” Edim.....	48

1. Suçla Mücadelede Etkin İşbirliği Sağlama	49
a. Bilgi Vererek Suçun Aydınlatılmasına Katkı Sağlama	50
(1) Verilmesi Beklenen Bilginin Kapsamı ve Sonuca Etkisi.....	50
(2) Suç Ortağı Kavramı	56
(3) Verilen Bilginin Güvenilirliği	57
b. Örgütlü Suçlarda Etkin Pişmanlık.....	58
2. İade veya Tazmin Suretiyle Etkin Pişmanlık.....	62
a. İade ve Tazmin Kavramları.....	62
b. İade veya Tazminin “Aynen” ya da “Kısmen” Olması.....	64
(1) Kısmi İade veya Tazminde Rıza Şartı.....	65
(2) İade veya Tazminatın Kapsamının Belirlenmesi	66
c. İade veya Tazminin Muhattabı	68
d. İade veya Tazminin Fiilen Gerçekleşmesi.....	71
e. İştirak Halinde İşlenen Suçlarda İade veya Tazmin	73
3. Resmi Makamlara Başvurarak Tedavi Ettirilmeyi İsteme	76
4. Maddi Gerçeğin Ortaya Çıkmasına Katkı Sağlama	76
D. Etkin Pişmanlığın Belli Bir Muhakeme Aşamasında Gerçekleşmiş Olması.....	78
1. Etkin Pişmanlıktan Yararlanmanın Bazı Suçlardaki Önşartları.....	79
a. Mağdurun Şahsına Bir Zarar Gelmememiş Olması.....	79
b. Sahte Paranın Tedavüle Sokulmamış Olması	81
c. Daha Önce Örgüt Faaliyeti Kapsamında İşlenen Bir Suça İştirak Edilmemiş Olması.....	81
2. Etkin Pişmanlığın Fail Hakkında Yapılan Ceza Muhakemesinin Belli Bir Aşamasında Gerçekleşmesi.....	82
a. Soruşturmanın Başlamasından Önce/Sonra.....	82
b. Kovuşturmanın Başlamasından Önce/Sonra	86
c. Dava Hakkında Hüküm Verilmeden Önce.....	87
3. Etkin Pişmanlığın Mağdur Hakkında Yapılan Ceza Muhakemesinin Belli Bir Aşamasında Gerçekleşmesi.....	88

a. Hak Kısıtlaması veya Yoksunluğunu Sonuçlayacak Nitelikte Bir Karar Verilmesinden Önce/Sonra	88
b. Mahkûmiyet Kararından Sonra.....	89
c. İnfaza Başlanılmasından Sonra.....	90
d. İdari Bir Yaptırım Uygulanmasından Önce/Sonra.....	90
II. Subjektif Unsur	91
A. Failden Beklenen Pozitif Edimin “İradî” ve “Gönüllü” Gerçekleştirilmesi	91
B. Failin Yükümlülüğünü “Bizzat” Yerine Getirmesi	94
C. Failin Suçtan Pişmanlık Duyması.....	98

Üçüncü Bölüm

Etkin Pişmanlığın Benzer Kurumlardan Farkı

I. Gönüllü Vazgeçme	103
A. Düzenleniş Şekli.....	103
B. Gerçekleşme Aşaması	104
C. Failden Beklenen Hareket Tarzı	105
D. Vazgeçmenin Gönülü Olması.....	106
E. Failin Ceza Sorumluluğu Üzerindeki Etkisi.....	107
II. Cezayı Kaldıran veya Azaltan Diğer Şahsi Sebepler	108
A. Azmettirenin Ortaya Çıkmasını Sağlama	108
B. Yalan Yeminden Dönme	110
III. Suçun Nitelikli Halleriden Farkı	111
IV. Af ve Af Benzeri Düzenlemelerden Farkı	112
A. Genel Olarak.....	112
B. Ruhsatsız ya da Ruhsata Aykırı Binanın Hukuka Uygun Hale Getirilmesi	114
C. Dinsel Törenden Sonra Medeni Nikah Yapma	115

Dördüncü Bölüm
Ceza Muhakemesi Hukuku ve Yaptırım Teorisi
Açısından Etkin Pişmanlık

I. Soruşturma Evresinde Etkin Pişmanlık	117
A. Uzlaşmayla İlişkisi.....	117
B. Kamu Davası Açmada Takdir Yetkisi	119
1. Genel Olarak.....	119
2. Takdir Yetkisinin Kullanımında Ortaya Çıkabilecek Sorunlar	122
a. Etkin Pişmanlığın Şartlarının Belirlenmesi Bakımından	122
b. Kararın Denetimi Bakımından.....	123
II. Kovuşturma Aşamasında Etkin Pişmanlık.....	124
A. Uyarılama Yargılamasında Etkin Pişmanlık.....	124
B. Failin Ceza Sorumluluğunun Belirlenmesi	126
1. Cezayı Azaltan Bir Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık ...	126
2. Cezayı Kaldıran Bir Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık .	128
III. Etkin Pişmanlığın Yaptırım Teorisindeki Yeri.....	130
A. Genel Olarak.....	130
B. Yaptırım Hukukundaki Diğer Kurumlarla İlişkisi.....	131
1. TCK md.50/1-b'deki Seçenek Yaptırımla İlişkisi	131
2. Ertelemeyle İlişkisi.....	132
3. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kurumuyla İlişkisi.....	133
4. Denetimli Serbestlik Kurumuyla İlişkisi.....	134
SONUÇ	135
KAYNAKÇA	139